el vent a les entranyes

text: pere anguera
dibuix: s. juanpere huguet

El boirós matí de sant Esteve, protomàrtir de la catòlica església romana, la Maria Cassolà, aixelles pudentes i pits ubèrrims, s'alçà a trenc d'alba, mal peixats els torrons i el gall dindi farcit de la vetlla, per anar de ventre.

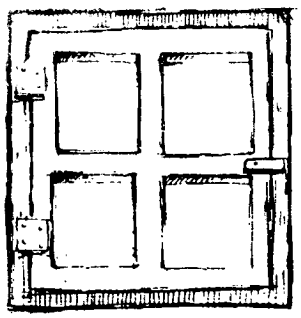
(La Maria Cassolà, vídua en primeres i úniques núpcies d'un caporal de carrabiners de pàtria ignota i botons de llautó, havia tret en minsa herència de la seva dissort una pensió de pocs duros, un fill esguerrat i mal botit d'espatlles, que un llunyà ninou d'encrespades nuvolades i ruixats subversius havia estimbat per l'anfrós penyasegat de la muntanya del Pal, una afecció malaltissa a la cassalla, amb panses o sense, per a redreçar la moral i guarir queixes del cor, i uns resavis d'autoritat sense obediència amb deix castellà. La Maria Cassolà, sola i marcida com una toia de cotó fluix, buscava consols imperdonables en marxants de quincalla i vinaters de pas, i somniava, en les nits inacabables de turgent solitud, amb giravoltes de mirinyac i rigodons de blana acritud).

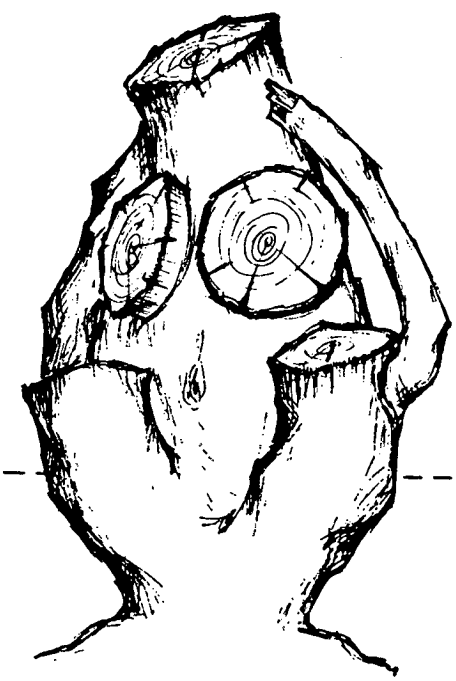
Mentre obria la porta de la comuna, que grinyolava òrfena de grasses, plorava en els darrers efluvis de l'alcohol el seu desfici i la seva misèria. La Maria Cassolà s'alçava la camisa de llana, cames amunt, amb les lletres inicials i les flors brodades dins els cànons més pulcres que ensenyava la Neta Pastera, llengua d'escurçó, que molts anys enrera Déu Nostre Senyor, en la seva gran misericòrdia, havia d'haver perdonat, així sia, i s'asseia sobre el forat rodó i concís, relluent ja la fusta de tanta cuixa encastada.

(La Maria Cassolà tenia nits nècies i llargues, atreta pel desfici tibant del Janet Rovell que li oferia cançons en heptasíllabs conyons del "Pa pitu" o de "L'Esquella" i ensucrades declaracions de poetes de la renaixença, d'un vell volum arnat de "L'Avenç",o se sentia bard bilingüe amb penosa i llarga prosòdia de vacillant calligrafia provinent de les llànguides llaminadures de qualsevol de les múltiples illustracions que dormien en el temor de les rates a les golfes polsoses de l'antic Ateneu, clausurat amb segells de lacra amb jous i dards, tot just perduda la darrera guerra que havia delmat a tort i a dret tot l'estat).

La Maria Cassolà sospirava en els rancis vapors amoniacals i refeia amb maldestre traça les darreres trameses de trobes amoroses.

(La Maria Cassolà recordava els jorns primers de la seva orfenesa, quan gripaus de quatre al ral, sense un mal matalàs on jaure, ni una malla a la butxaca, la seguien pels retorts carrers de la ciutat i li cantaven l'enveja del seu bon veure i la sornagueria del seu pas:

Per fer bullir l'olla,
Maria Cassolà,
la virtut amolla,
sens fer-se pregar,

en un estrepitós afany per destruir-la, en aquells anys tendríssims i llunyans, quan la carn es mantenia al seu lloc i el cos tenia les proporcions escaients i es feia atractiu per al jaç i la manyagueria, quan tot just coneixia el carrabiner Fernández que feia cara de rector de parròquia rural, les galtes lluentes, ulleres de filferro, calba incipient i passos letàrgics, incapaç d'encalçar contrabandistes o gitanos violadors de masies i corrals, i la corranda s'havia ampliat al compàs de l'amor naixent:

I que n'és de bruta!
Tocant bacallà,
destorba la ruta
del millor escolà,

i tot per ennuagar-li la carrera. Però havia estat inútil i les facècies s'esberlaren davant el mur duríssim i decent de Fernández, que vestit de gala i amb espasi de firaire l'acompanyà un novembre ventós i tèrbol fins als peus de la santa que presidia hieràtica, amb falsa estètica camperola, l'ermita. Però el Fernández, tísic i amb la veu rasposa de les nits a la serena i les tardes xafogoses sota un sol aplanador, es féu fonedís cap al no res després d'haver-li fet la panxa grossa i les anques amples).

La Maria Cassolà oblidava el neguit dels budells i el fred que es gronxava pel carrer solitari i amb les llambordes afilades pel rou i els anys. Refeia els seus records amb caire de gravats carrinclons de novella vuitcentista de drama fàcil.

(El fill renegrit i últim de la classe, les batusses esllenguades i feridores de raval, el retrobament del cuplé ja oblidat, la pèrdua del tractament marital...).

A fora en la ciutat oblidada, començava a caure un gotim de pluja morta, amb una placidesa incommensurable que traspuava el tou, flairós de farcit, de l'atmòsfera. Redreçà el cos amb una espurna d'illusió.

(Odia els xàfecs des de que les aigües desballestades i ferèstegues havien empès el fill encara adolescent, per l'espadat insondable, enllà del temps i de la mort. En les seves nits d'insomni aterrador refeia una i altra vegada l'escena mai vista, però sempre imaginada a càmera lenta, en un primer pla obsessiu, minuciós fins al darrer i minúscul detall. El fill barbamec i mig begut, cantant tonades rovellades i ple d'odi i despit per les cambreres esfilagarsades pels estralls de l'ofici que li rebutjaven el llit i la carn, fent befa del seu cos informe. El cap maldestre, les cames garrudes, l'esquena botida, per on les meuques en els moments d'eufòria vaporosa i plena de bafarades alcohòliques, li refregaven els pits per mantenir-los sempre alterosos i ferms, amb la pell turgent, i de vegades, per més escarnis, els dècims de la loteria amb la vana esperança que es complís l'adagi. La Maria Cassolà l'amoixava en el retorin, en els darrers llostres de la nit, quan tornava a casa esmaperdut i amb la conciència de mesell. Li fregava el cos amb ungüents arcaïcs de velles saludadores i sucs d'herbes de màgics poders, retuts per salmòdies i herètiques oracions, fins que la carcoma li reblava l'esquena amb esgarrifances de pecat; recordava vagament delictes inconfessables denunciats amb profusa clarividència pel capellà a la trona amb veu potent i irritada i veia com se li obria als seus peus la boca de l'infern i com les llenades del sofre li cobrien el rostre i li obturaven amb espasmes la respiració. Sentia el ricoc de les pessigolles en les balbes parets dels graris i rebutjava amb sobtada violència, d'una empenta, al fill lassat, gairebé nu, enrampat, i portia esglaiada, sacsejada pels plors de la criatura, refugiant-se en les palpentes, insensible als crops fins a la calma del llit. El veia una vegada més aquella nit, furtiu del bordell i amb l'estómac ple d'esperit, recordava perfecte el persistent baf pudent a conyac de garrafa i el veia adust, trist i solitari en el ninou màgic i salvatge, presidit per una fantasmagòrica lluna plena que cridava a l'orgasme, el veia revolcant-se sota les oliveres, besant el terra tou dels llaurats i nafrant-se el rostre contra els rostolls i de sobte arran de mort, estimbant-se sense estridència pel tallat de pedra rogenca i inhòspita. En el darrer moment el fill entreobria els llavis i la cridava i ella trobava en el detall justificades totes les seves penalitats. Oblidava del fill que coneixia la vergonya ulcerant en la pubertat dels pantalons amb pedaços i sargits maldestres al cul i les ginolleres, que s'estirava constantment el jersei o l'americana i duia la camisa amb les faldilles a l'aire per tapar l'ordit mal refet i que de nit, entre sanglots d'impotència, es queixava de la roba esfilagarsada, de les sabates escrostonades i de la butxaca buida).

Els vidres oscats de la comuna es teixien de

vapor i la Maria Cassolà notava com se li enrampava una cama.

(La Maria Cassolà, vídua en primeres i úniques noces buscà consols extracanònics, somreia a passavolants i no era gens manyaga al toc. Després de banals i esporàdiques temptatives d'una nit a la cambra de més alt supòsit de la llar, sempre a punt amb els llençols de lli d'amples randes, flors i anagrames profanats, esculpits en punt de creu a corre-cuita durant el primer festeig, o de moments de la més orgiàstica i improvisada follia allucinada als pallers menys recòndits del poble, posà l'ull en el Janet Rovell. El Janet garneu i poca-solta, erudit de barriada, es passava les hores mortes als portals de les tavernes, estamordint l'auditori amb la història de les seves heroïcitats bàquiques i sonambulesques. La Maria Cassolà el llucava amb les llàgrimes a flor d'aire i repassava els carrers per on vagarejava les tentines el seu ideal. S'imaginava pertot la trontolladissa figura del Janet, vestit amb roba nova i pulcrament clenxinat, amb parracs de delitoses aventures o nu amb roent ferum de mascle, amb la virilitat arldida i sempre a punt. Un matí d'hivern, amb el cel opac i ple d'estries per on s'esmicolava una llum humida i pastosa, el Janet es presentà a la casa amb el delit pintat al rostre. La Maria Cassolà, redreçà la seva desesma i l'acollí amb càlida gesticulació amorosa).

Sentia com la humitat li pujava pel moll dels ossos i començà a aixecar-se, recolzant les mans en la fusta esmolada, mentre a fora s'incrementava el ritme de l'aigua, d'obstinada cadència, i refeia fil per randa, en el magí, les paraules i els actes d'aquell matí ja llunyà.

(Per la casa ombrosa, els cossos frec a frec avançaven una mica a la deriva fins al llit. Fou un matí joiós, el cos brut per l'angoixa de la mort i els llençols rebregats, amb la perfecta estructura ben parada del llit capgirada, i després la taula curulla de menges quotidianes i vulgars, sense l'aparatosa preparació que ella havia imaginat llargament. I després la visita quasi diària, fins a convertir-se en un fet rutinari, però no per això menys volgut).

La Maria Cassolà es trobava com un caganer de pessebre, amb les carns flàccides i l'esperit robat. El fred i l'aire humit li empastifaven les carns i tota ella semblava diluir-se en el no-res: les cames, el cos, el cap, el sexe, gastat, vell, inútil.

Barcelona, febrer 1976.

A UNA CANTAT
A UNA CANTATR
A UNA CANTATRI
A UNA CANTATRIU
A UNA CANTATRIU A
A UNA CANTATRIU AV
A UNA CANTATRIU AVU
A UNA CANTATRIU AVUI
A UNA CANTATRIU AVUI F
A UNA CANTATRIU AVUI FA
A UNA CANTATRIU AVUI FAM
A UNA CANTATRIU AVUI FAMO
A UNA CANTATRIU AVUI FAMOS
A UNA CANTATRIU AVUI FAMOSA

MIQUEL ESCUDERO

POEMA DE PRIMAVERA

"De vegades la història devé condicionada per la imaginació dels savis."
(NIETZCHE, el boig sublim)

Aleshores,
dolça,
cantaves Leo Ferrer amb veu hetera japonesa.
El cap al tard era rosa pàl-lid, era fragantment encès d'amorosides lluminàries de cardenal mudat i vell, patriarcal i noble, ---capell i tumbaga--- oficiant a la catedral;
Oh catedral, catedral gotificant, oh temple ---vitralls dolços de la mel antiga--- curulla amb el color ataronjat que tenen, a cal burgès, les flonges, endolcides de xocolata i emborratxades d'anís, tardes tèbies dels diumenges; oh els diumenges d'hivern.
(Tabac holandès a la pipa corba i els fulls esgroguissats i melo-salvatges de Wagner al facistol del piano antic marca "Clemenceau".)
Jo et dic que el vespre era apegalós de transparent gelatina eròtica com ara una novel-la "camp" de Berta Ruck,
o,
com les diapositives d'un hel-lenisme ingenu-porno-naturista que, vers els anys 50, guardava el teu pare, vellard cenetista barbut i místic, al calaix més alt de la seua apostòlica arquimesa modernista i sufocadament envernissada de color carbassa fort, tan sentorosa
de ço que tu en deies "fullaraca": plecs dels diaris antics, la "Revista Estudios", Vargas Vila, "Amor i Llibertat" o la "Conquesta del Pa" del comte Kropotkin.
Tot això era ara lluny i com a mig perdut en les cames